

ŞİDDETİN ÖNLENMESİ

Veli Sunumu

KOCAELİ İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

İÇİNDEKİLER

- 1- Şiddet Nedir?
- 2- Şiddet Türleri
- 3- Çocuğun Şiddete Uğradığına Dair İpuçları
- 4- Uyarı İşaretlerini Yorumlarken Nelere Dikkat Edilmelidir?
- 5- Şiddetin Etkileri
- 6- Şiddete Maruz Kalan Çocuklarınıza Nasıl Yardımcı Olabilirsiniz?
- 7- Şiddet Uygulayan Çocuklarınıza Nasıl Yardımcı Olabilirsiniz?
- 8- Destek Sistemleri

ŞİDDET NEDİR?

- Şiddet bir insanın ya da grubun bir başka birey ya da gruba karşı çeşitli amaç ve niyetlerle kötü muamele etmesidir.
- Dünyanın her yerinde, her toplumunda, her sosyal sınıfında şiddet olgusu gözlenmekte ve insanlar şu veya bu şekilde şiddete maruz kalmaktadırlar.

SİZCE BU DURUMLAR ŞİDDET İÇERİR Mİ?

- Yemeği yere döken çocuğunuza bağırmanız.
- «Sözümü dinlemezsen annen olmam» demeniz.
- «İyi bir çocuk olmazsan evi terk ederim» demeniz.
- Düşük not alan çocuğunuza «ne zaman yüksek aldın ki zaten» diyerek alay etmeniz.
- Oyuncaklarını kıran çocuğunuza küsmeniz.
- Okuldaki yarışmada derece alan kardeşiyle büyük çocuğunuzu kıyaslamanız.

ŞİDDET TÜRLERİ?

Çocuklara yönelik şiddet beş alanda görülebilmektedir. Bunlar;

- Fiziksel Şiddet
- Psikolojik Şiddet
- Cinsel Şiddet
- Ekonomik Şiddet
- Siber Zorbalık'tır.

ŞİDDET TÜRLERİ?

Fiziksel Şiddet: Çocuğun bedenine yönelik ve bedensel olarak zarar görmesine yol açan her türlü davranış fiziksel şiddet olarak tanımlanabilir. Bu davranışlar; tekme-tokat atmak, dövmek, elini-kolunu bükmek, itmek, ısırarak, tükürmek, her türlü fiziksel cezadır.

Psikolojik Şiddet: Korkutmak, tehdit etmek, aşağılamak, reddetmek, küfür etmek, küçümsemek, hakaret etmek, isim takmak gibi bireyin benlik saygısını ve öz güvenini zedeleyici nitelikteki her türlü sözel ya da fiili kötü muamele psikolojik şiddettir.

Cinsel Şiddet: Cinsel şiddet bireylerin istekleri dışında ve istemedikleri biçimde cinsel eyleme zorlanmasıdır.

ŞİDDET TÜRLERİ?

Ekonomik Şiddet: Çocuğun gelişimini engelleyici, haklarını ihlal edici işlerde ya da düşük ücretli iş gücü olarak çalışması ya da çalıştırılması ekonomik şiddettir.

Siber Zorbalık: Teknolojide yaşanan hızlı değişime bağlı olarak ortaya çıkan bir şiddet türüdür. Siber zorbalık tekrarlayıcı bir şekilde bir kişinin gözünü korkutmak veya zarar vermek amacıyla internet, sosyal paylaşım ağları, web sayfaları, mesajlar, anlık mesajlar gibi iletişim teknolojilerinin kullanılmasıdır.

ÇOCUĞUN ŞİDDETE UĞRADIĞINA DAİR İPUÇLARI

- Çocuğun çevresi ile iletişime geçme düzeyinin azalması.
- Aşırı izolasyon ve yalnızlık duyguları göstermesi: Bu duygular çocuk ve ergenlerin akranları ile geçinmekte sorun yaşamasına ve anlaşılmama hissi yaşamalarına sebep olabilir. Bu da içerisinde bulunduğu ortama uyum sağlayamamasına yol açar.
- Fevrilik ve düzenli/sürekli olarak vurma, sindirme, zorlayıcı davranışlar göstermesi.
- Disiplinsizlik öyküleri bulunması: Sürekli disiplin kuralları ile sorun yaşaması, sıklıkla bu hususlarda akranlarına zarar vermesi .

ÇOCUĞUN ŞİDDETE UĞRADIĞINA DAİR İPUÇLARI

- Aşırı reddedilme duygularını yaşama ve buna bağlı olarak kendini izole etmesi.
- Şiddet mağduru olması: Şiddet mağduru olan çocuklar gelecekte kendileri yeniden şiddete maruz kalabileceği gibi başkalarına şiddet uygulayan durumuna gelebilirler. Kötü örnekleri yaşamış ve deneyimlemiş olmaları bunları model almalarına sebep olabilir.
- Dalga geçilme ve tacize uğrama duyguları olması : Alay edilen, taciz edilen kişiler sosyal olarak içe kapanabilirler.
- Yazdıkları yazılarda ve çizimlerinde sürekli öfke ve nefret duygularının bulunması, karamsarlık taşıması.

ÇOCUĞUN ŞİDDETE UĞRADIĞINA DAİR İPUÇLARI

- Kontrol edilemeyen öfke, sık sık tekrarlanan öfke nöbetleri ve kontrolsüzlük yaşaması: Herkes öfkelenir, öfke doğal bir duygudur. Ama unutmamak gerekir ki aşırı öfke şiddetin bir numaralı uyarı işaretidir.
- Farklılıklara toleransın olmaması ve ön yargılı olması. Ön yargılar ırksal, etniksel, dinsel, dilsel özelliklere ve de cinsiyete, yeteneklere ve fiziksel özelliklere bağlı olarak değişir.
- Madde ve alkol kullanılması.

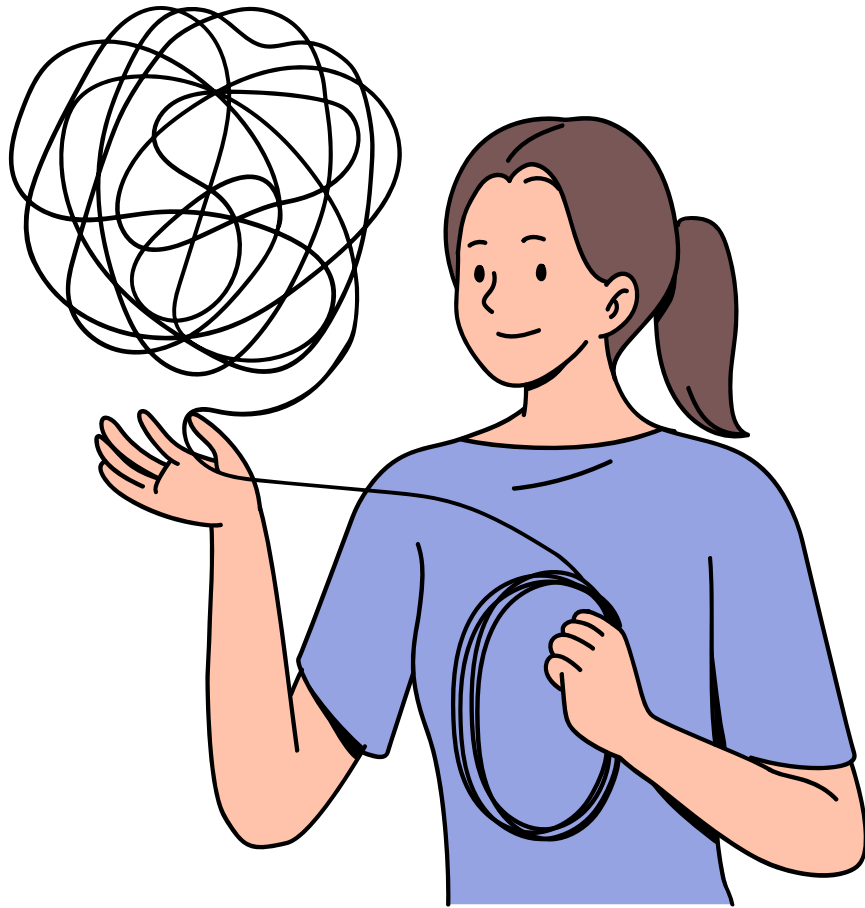

UYARI İŞARETLERİNİ YORUMLARKEN NELERE DİKKAT EDİLMELİDİR?

- **Etiketlemeden uzak kalınmalıdır:** Sen kötü bir çocuksun, başarısız bir öğrencisin diye eleştirilen ve etiketlenen çocuk etki-tepki sonucu olarak olumsuz davranışlar sergilemeye devam eder.
- **Şiddet ve saldırganlık meydana geldiği ortam içinde anlaşılmaya çalışılmalıdır:** Şiddet durumsaldır, bir dışı vurumdur. Sorunlarla başa çıkma becerisi düşük olan bireylerde ortaya çıkar.

UYARI İŞARETLERİNİ YORUMLARKEN NELERE DİKKAT EDİLMELİDİR?

- Uyarı işaretlerini yorumlarken çocukların gelişimsel özellikleri dikkate ele alınmalıdır:
Gelişim seviyeleri göz önünde bulundurulmalıdır. Çünkü çocuklar ihtiyaçlarını yaş ilerledikçe farklı şekillerde ifade ederler.
- Çocukta tek bir işarete odaklanmak yerine birden fazla uyarı işaretinin farkına varılmalıdır:
Çocuklarda tek bir davranışa odaklanmak başka sorunları görmeyi engeller.

ŞİDDETİN ETKİLERİ

- Şiddet gören ya da yaşayan çiftler, bunu çocuklarına hissettirmediklerini, onları koruduklarını söyleseler de şiddetin yaşandığı ailelerde, çocuklarda dahil her birey yaşanan şiddetten olumsuz etkilenmektedir.
- Şiddet gören çocuklarda fiziksel, duygusal ve sözel şiddetle karşılaşılabilir. Bu durum ise çocuklarda içine kapanma, korkular taşıma, iletişim sorunları yaşama, okul yaşamında başarısızlık, arkadaşlarının kendi ailesiyle ilgili sorular sormalarından çekindikleri için okula bile gitmek istememe olarak kendini göstermektedir.

- Aile içindeki şiddetin çocuklar üzerindeki en büyük etkisi, çocukların ailede işlerin böyle yürüdüğüne inanmalarıdır. Bu çocukların geleceğin şiddet uygulayanları veya istismarcıları olma olasılıkları daha fazladır.
- Babasının annesine şiddet uyguladığına tanıklık eden erkek çocuk, kadınlara şiddet uygulamanın normal bir davranış biçimi olduğunu öğrenecektir.

- Ayrıca şiddet içeren evlerde büyüyen gençler, madde kullanımı, intihar ve evden kaçmalar açısından büyük risk altındadırlar.

ŞİDDETE MARUZ KALAN ÇOCUKLARINIZA NASIL YARDIMCI OLABİLİRSİNİZ?

- Çocuğunuzun kendisini ifade etmesine izin verin, onu etkin dinleyin.
- Olaylarla birlikte duygular hakkında da konuşun.
- Sınıfta, bahçede, parkta kısaca farklı ortamlarda kendini ifade etmesi için yüreklendirin.

ŞİDDETE MARUZ KALAN ÇOCUKLARINIZA NASIL YARDIMCI OLABİLİRSİNİZ?

- Çocuğunuza problem çözme becerileri kazandırma konusunda yardımcı olun. Bu konuda en önemli adım çocuklara sorumluluk vermek, kendi işlerini kendileri çözmesi konusunda destek olmaktır.

ŞİDDETE MARUZ KALAN ÇOCUKLARINIZA NASIL YARDIMCI OLABİLİRSİNİZ?

- İhtiyacı olduğunda yardım isteyeceği kişileri öğretin.
- Okulda sınıf öğretmeninden ve rehber öğretmen/psikolojik danışmandan destek alabileceğini mutlaka anlatın.
- Anne babanın telefon numaraları, polis, ambulans gibi yardım merkezlerinin telefon numaralarını öğretin veya defterlerine not alın.

ŞİDDET UYGULAYAN ÇOCUKLARINIZA NASIL YARDIMCI OLABİLİRSİNİZ?

- Evde kurallar koyarak bir düzen sağlanmalıdır. Kural koyarken çocuğun yaşına gelişimsel özelliklerine uygun kurallar koyulmalıdır.
- Kurala evdeki herkes uymalıdır.
- Kuralların uygulanması konusunda anne baba tutarlı ve kararlı olmalıdır. İkisi de aynı dili konuşmalıdır.

ŞİDDET UYGULAYAN ÇOCUKLARINIZA NASIL YARDIMCI OLABİLİRSİNİZ?

- Çocuğun kendisini ifade edebilmesine izin verilmelidir. Buradaki amaç çocuğun yaşadıklarını anlatmasına yardımcı olmak ve önemsendiğini hissetmesini sağlamaktır.
- Çocuğun davranışlarıyla beraber duyguları hakkında konuşması teşvik edilmelidir.
- Öfkenin normal bir duygu olduğu, herkesin bu duyguyu yaşadığı, önemli olanın doğru baş etme yöntemlerini kullanmak olduğu vurgulanmalıdır.

ŞİDDET UYGULAYAN ÇOCUKLARINIZA NASIL YARDIMCI OLABİLİRSİNİZ?

- Çocuğun kendini ifade edebileceği ve geliştirebileceği sosyal, kültürel ya da sportif faaliyetlere yönlendirilmelidir.
- Çocuğun gelişimsel dönemi gereği düşünmeden davranabileceği, kurallara uymak istemeyebileceği, hata yapabileceğinin normal olduğu kabul edilmelidir.

ŞİDDET UYGULAYAN ÇOCUKLARINIZA NASIL YARDIMCI OLABİLİRSİNİZ?

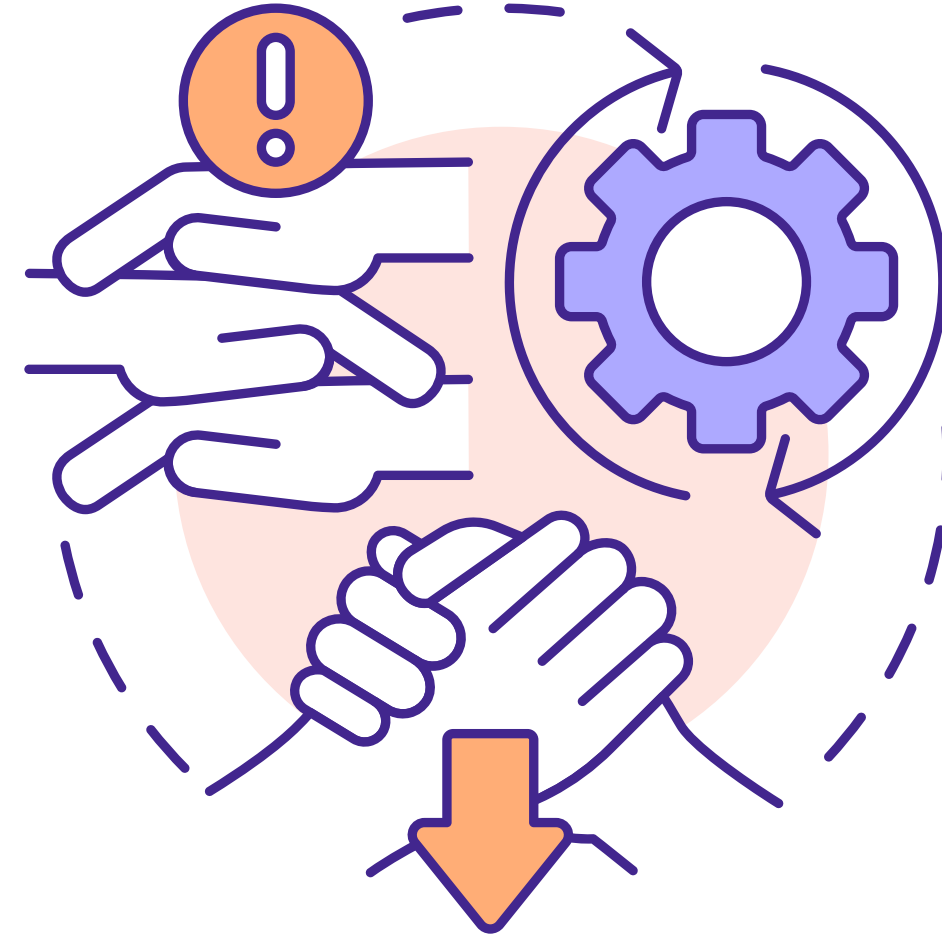
- Çocuk yetiştirmede şiddete özendirici tutumlardan uzak durulmalıdır. Anne-babanın rol model olduğu unutulmamalıdır.
- Anne baba problem çözmede şiddete başvurmazsa çocuk da problemlerini çözerken başkalarına zarar verici davranışları kullanmaz.

ŞİDDET UYGULAYAN ÇOCUKLARINIZA NASIL YARDIMCI OLABİLİRSİNİZ?

- Çocuğun izlediği tv programları, bilgisayar oyunları çeşitli platformlardaki videolar takip edilerek şiddet içerikli olmamasına dikkat edilmelidir.
- Bununla birlikte; anne babalar da izledikleri televizyon programları konusunda seçici davranmalıdır.

Destek Sistemleri

ŞİDDETE TANIK OLDUYSANIZ YA DA ŞİDDET MAĞDURUYSANIZ;

- 1.112 Acil Çağrı
- 2.KADES (Kadın Acil Destek Uygulaması)
- 3.Kolluk Birimleri (Polis / Jandarma)
- 4.Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri
- 5.Alo 183 Sosyal Destek Hattı
- 6.Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM)
- 7.Sağlık Kuruluşları
- 8.Adli Kurumlar (Cumhuriyet Başsavcılığı, Aile Mahkemeleri)
- 9.Valilikler/Kaymakamlıklar
- 10.Kadın Danışma Merkezler

YUKARIDAKİ KURUM VE UYGULAMALARDAN YARDIM ALABİLİRSİNİZ.

Kendi Haklarını Bilmek

Kendi haklarınızı bilmek, şiddeti önlemenin ve başa çıkmanın en güçlü araçlarından biridir. Bilgi ve farkındalık, bireylerin daha güvende hissetmelerine ve şiddeti önlemek için gerekli adımları atmalarına olanak tanır.

Unutmayın, herkesin şiddetsiz bir yaşam sürme hakkı vardır ve bu hakları savunmak, hem bireysel hem de toplumsal bir sorumluluktur.

SON OLARAK

- Aile içinde koşulsuz sevginin ve kabulün olması; aile bireylerinin kendini huzur ve güven içinde hissetmesini sağlar.
- Anne babaların ruh halinin iyi olması çocukların iyilik hallerini olumlu etkiler. Bu kapsamda anne babalar kendisine zaman ayırabilir, hobi edinebilir, sosyal ortamlara katılabilir. Bu öncelikle ebeveynleri dolaylı olarak da çocukları olumlu etkiler.

TEŞEKKÜRLER!

KOCAELİ İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

KAYNAKÇA

1. Usta,Aydın(2004,Bahar), ‘Çocuğun Ruhsal Süreçleri Üzerinde Ailenin Etkisi’, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi aile eğitim programı 0-18 yaş 13. oturum 7-11 yaş aile eğitim kitabı unicef.org.
- 2.Sınıfında Yabancı Uyruklu Öğrenci Bulunan Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Eğitimi Slaytı.
- 3.Kocaeli İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Eğitim Ortamlarında Şiddeti Önleme Eğitimleri, Veli Sunumu, Kocaeli.